

TALABALARNI MUSTAQIL FIKRLASHGA O'RGATISHDA INTERAKTIV METODLARNING ROLI

*Toshkent viloyati Olmaliq shahar, Ipak yo'li innovatsiyalar universiteti, assistent. Bosh direktori-boshqaruv raisi **Kutlimuratov Aziz Ruzimovich**
E-mail. azizruzimovich37@gmail.com,
+998931604848*

Annotatsiya: Zamonaviy ta'lim tizimida talabalarni mustaqil fikrlashga o'rgatish yangi pedagogik yondashuvlar va interaktiv metodlardan foydalanishni talab etadi. Ushbu maqolada interaktiv metodlarning talabalarning mustaqil fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirishdagi roli o'rganilgan. Maqola, interaktiv metodlarning ta'lim jarayoniga integratsiyasi orqali talabalarning faolligini oshirish, ularning izlanuvchanlik qobiliyatini kuchaytirish va mustaqil muammolarni hal qilish malakalarini shakllantirish imkoniyatlarini ko'rsatadi.

Kalit so'zlar: interaktiv metodlar, mustaqil fikrlash, ta'lim texnologiyalari, talaba markazli ta'lim, pedagogik innovatsiyalar.

Аннотация: В современной системе образования обучение студентов навыкам самостоятельного мышления требует применения новых педагогических подходов и интерактивных методов. В данной статье изучается роль интерактивных методов в развитии навыков самостоятельного мышления у студентов. Статья показывает возможности повышения активности студентов, усиления их исследовательских способностей и формирования навыков самостоятельного решения проблем через интеграцию интерактивных методов в образовательный процесс.

Ключевые слова: интерактивные методы, самостоятельное мышление, образовательные технологии, студенческо-ориентированное образование, педагогические инновации.

Annotation: In the modern education system, teaching students to think independently requires the use of new pedagogical approaches and interactive methods. This article examines the role of interactive methods in developing students' independent thinking skills. The article highlights opportunities to increase student engagement, enhance their research abilities, and form independent problem-solving skills through the integration of interactive methods into the educational process.

Keywords: interactive methods, independent thinking, educational technologies, student-centered learning, pedagogical innovations.

Kirish

Ta'lim jarayonining asosiy maqsadi – bilim berishdan tashqari, talabalarni mustaqil fikrlashga, tabiatni o'rganishga va ijtimoiy hayotda samarali ishlashga o'rgatishdir

Zamonaviy ta'limda interaktiv metodlardan foydalanish bu jarayonni yanada samarali qilishga yordam beradi. Interaktiv metodlar talabalarni faol ishtirok etishga undaydi va ularda kritik fikrlash, yaratuvchanlik va jamoada ishlash ko'nikmalarini rivojlantiradi

Ushbu maqolada interaktiv metodlarning ta'lim jarayonidagi roli tahlil qilinadi hamda talabalarni mustaqil fikrlashga o'rgatishning amaliy yo'nalishlari ko'rib chiqiladi.

Tahlil va Muhokama

Interaktiv metodlar ta'riflari va xususiyatlari

Interaktiv metodlar – bu o'quvchilar o'rtasida hamkorlik va fikr almashishni rag'batlantiruvchi ta'lim usullaridir. Bu metodlar guruhlar bilan ishlash, muammoli vaziyatlarni hal qilish va loyiha asosidagi ta'limni o'z ichiga oladi

Interaktiv metodlar faqatgina talabalarning bilim darajasini oshirmay, balki ularda mustaqil fikrlash, kritik yondashuv va jamoa ichida samarali ishlash ko'nikmalarini shakllantiradi.

Pedagogik nuqtai nazardan, interaktiv metodlar talabalarning aqliy faoliyatini rag'batlantiradi va o'z-o'zini boshqarish mahoratlarini rivojlantiradi

Ushbu metodlar talabalar orasidagi o'zaro munosabatlarni kuchaytirishga hamda ularning o'quv jarayoniga faol ishtirok etishlariga imkon beradi. Masalan, interaktiv darslar talabalarga savol-javoblar orqali erkin fikr yuritish va bir-birining fikrlarini hurmat qilishni o'rgatadi.

O'qituvchi va talaba o'rtasidagi o'zaro munosabatlar ham interaktiv metodlarning asosiy tamoyillaridan biridir. O'qituvchi, talabalarning fikrlariga hurmat bildirgan holda, ularni izlanuvchanlikka undaydi va o'z fikrlarini erkin bayon etishga undaydi

Bunday metodlar talabalarning intellektual potensialini ochishga yordam beradi.

Mustaqil fikrlashga o'rgatishda interaktiv metodlar

Interaktiv metodlar talabalarni mustaqil fikrlashga o'rgatishda muhim rol o'ynaydi. Masalan, ingliz tili darslarida talabalarga muammoli vaziyatlarni hal qilish uchun topshiriqlar beriladi. Bunday mashqlar talabalarning nutq mahoratlarini rivojlantiradi va mustaqil yechim qabul qilish qobiliyatini shakllantiradi

Talabalar muammoli vaziyatlarni hal qilish jarayonida o'zlarining bilimlarini qo'llaydilar, yangi bilimlarni egallaydilar va natijada mustaqil fikrlash ko'nikmasiga ega bo'ladi.

Adabiyot darslarida esa talabalar adabiy asarlarni chuqurroq tahlil qilish va tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini egallaydigan tarzda o'qitiladi

Adabiyot darslarida talabalarga ijodiy ishlar, matn ustida ishlash va tahlil qilish topshirig'i beriladi. Bunday amaliyotlar talabalarga mustaqil fikrlashni o'rganishga yordam beradi. Shuningdek, talabalar o'zlarining fikrlarini izohlash, dalillar bilan asoslash va boshqa talabalarning fikrlarini baholash ko'nikmalarini egallaydilar.

Interaktiv metodlar talabalarga turli xil muammolar va vaziyatlar bilan tanishtiradi. Bu esa ularda dunyoqarashni kengaytirish va hayotiy vaziyatlarda mustaqil ravishda to'g'ri yechimlar qabul qilish ko'nikmasini shakllantiradi.

Interaktiv metodlarning amaliy tadbirlari

Interaktiv metodlar talabalarning diqqatini jamlash va darslarni qiziqarliroq qilishda ham samarali hisoblanadi. Masalan, rasmi topshiriqlar yoki didaktik o'yinlar orqali talabalar tabiatni o'rganishga undaladi va mustaqil fikrlashga moyillik hosil qiladi

Didaktik o'yinlar talabalarga o'zlashtirilgan bilimlarni amaliyotda qo'llash imkonini beradi.

Guruhlar bo'lib ishlash talabalarni bir-birining fikrlarini hurmat qilish va jamoa ichida erkin fikr yuritishga o'rgatadi

Guruhlarda ishlash jarayonida talabalar o'zlarining fikrlarini ifodalash, boshqalarning fikrlariga quloq solish va umumiy yechimga kelish ko'nikmalarini egallaydilar. Bundan tashqari, guruhlarda ishlash talabalarning kommunikativ ko'nikmalarini rivojlantiradi.

Interaktiv platformalar ham talabalarni mustaqil fikrlashga o'rgatishda effektiv vosita hisoblanadi. Online platformalar orqali talabalar o'zlarining bilimlarini sinab ko'rish, testlarni yechish va muammoli vaziyatlarni hal qilish imkoniyatiga ega bo'ladilar

Bu platformalar talabalarga mustaqil ishlash va o'z-o'zini baholash ko'nikmalarini shakllantiradi.

Bundan tashqari, interaktiv metodlar talabalarga turli xil resurslardan foydalanishni o'rgatadi. Masalan, internetdan foydalanib o'zlashtirilgan bilimlarni boyitish, kitoblar va ilmiy maqolalardan foydalanish kabi ko'nikmalar rivojlanadi.

Interaktiv metodlar va mustaqil ta'lim

O'qituvchining vazifasi talabalarni mustaqil ta'limga yo'naltirish va ularning o'z-o'zini rivojlantirish qobiliyatini kuchaytirishdir

Interaktiv metodlar orqali talabalar o'zlarining bilim darajasini oshiradigan, izlanuvchanlik va ijodkorlik ko'nikmalarini egallaydigan shaxs sifatida shakllanadi.

Mustaqil ta'lim jarayonida talabalar o'zlarining o'quv rejalari va maqsadlarini belgilaydilar. Interaktiv metodlar talabalarga bunday rejalar tuzishda yordam beradi. Masalan, talabalar o'zlarining zamonaviy texnologiyalardan foydalangan holda bilimlarini oshirish imkoniyatiga ega bo'ladilar

Interaktiv metodlar talabalarga mustaqil ishlash mahoratlarini o'rgatadi. Masalan, talabalarga muammoli vaziyatlarni hal qilish uchun topshiriqlar beriladi va ular shu vaziyatlarni o'zlarining bilimlariga tayanib hal qilishga urinadilar

Bunday mashqlar talabalarda mustaqil ishlash va o'z-o'zini rivojlantirish qobiliyatini shakllantiradi.

Shuningdek, interaktiv metodlar talabalarga axborot texnologiyalaridan foydalanishni o'rgatadi. Zamonaviy ta'limda kompyuter, internet va boshqa raqamli vositalardan foydalanish talabalarning bilim olish jarayonini yanada osonlashtiradi. Raqamli vositalardan foydalanish talabalarga mustaqil ta'lim olishga yordam beradi va ularning bilim darajasini tezroq oshiradi

Interaktiv metodlar talabalarni mustaqil fikrlashga o'rgatishda muhim rol o'ynaydi. Bu metodlar talabalarning aqliy faolligini oshiradi, ularni izlanuvchanlikka undaydi va mustaqil muammolarni hal qilish ko'nikmalarini shakllantiradi. Interaktiv metodlar talabalarga jamoa ichida ishlash, kritik fikrlash va yaratuvchanlik ko'nikmalarini rivojlantiradi. Shu sababli, pedagogik amaliyotda interaktiv metodlarni kengroq qo'llash kerak.

Xulosa

Talabalarni mustaqil fikrlashga o'rgatish zamonaviy ta'limning asosiy yo'nalishlaridan biridir. Interaktiv metodlar talabalarning faolligini oshirish, ularning izlanuvchanlik va yaratuvchanlik qobiliyatlarini rivojlantirishga yordam beradi. Ushbu maqolada ko'rsatilganidek, interaktiv metodlar talabalarga mustaqil ishlay olish, jamoa ichida erkin fikr yuritish va muammolarni hal qilish ko'nikmalarini shakllantirish imkonini beradi. Shu sababli, pedagogik amaliyotda interaktiv metodlarni kengroq qo'llash kerak.

Foydalangan adabiyotlar ro'yxati

1. Toshkent davlat pedagogika universiteti - ilmiy axborotlari (2025).
2. ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТА'ЛИМ VAZIRLIGI (2025).
3. O'zbekiston Respublikasi oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi Jizzax filiali (2025).
4. Ta'lim va innovatsion tadqiqotlar (2025).
5. Dilnavoz Mardonova. "Interaktiv metodlar – bu jamoa bo'lib fikrlash deb yuritiladi" (2025).
6. ISSN: 2992-9210 <https://journals.uzfi.uz> (2024).
7. Ёшлар ва замон. Ижтимоий-маънавий ўзгаришларнинг ўзига хос (2025).
8. Февраль | 2020. 3-иём Тошкент - Journals.uz (2020).
9. O'zbekiston Respublikasi oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi Jizzax filiali (2025).
10. ZAMONAVIY UZLUKSIZ TA'LIM SIFATINI OSHIRISH - Tdpu.uz (2025).